

Slystančio automobilio valdymas neabejotinai reikalauja įgūdžių, tačiau pabandę jų įgyti savarankiškai, neretai yra pripažįstami chuliganais ir apdovanojami solidžiomis baudomis. Lietuvos žurnalistų autoklubo nariai teigia, kad chuliganišką vairavimą keliuose propaguojantys vairuotojai baudų nusipelnė, bet štai riziką įvertinusiems ir atokiau nuo kitų savo įgūdžius lavinantiems reikėtų skirti ne baudas, o treniruotėms skirtas aikštes.

Problema - ne vairuotojai, o vietų trūkumas

Vis dažniau kylant diskusijoms, kokie vairuotojų veiksmai turėtų būti priskiriami chuliganiškam vairavimui, o kada verta įvertinti kitus veiksniai, Lietuvos žurnalistų autoklube nutarė apklausti asociacijos narius ir išsiaiškinti automobilizmo srityje dirbančių žurnalistų ir ekspertų nuomonę, ar valdomas slydimas visais atvejais yra chuliganiško vairavimo apraiška.

Apklausoje dalyvavę autoklubo nariai pripažįsta, kad situacija šalyje yra ištisė keblė. Kiekvieną žiemą galima išskirti dvi vairuotojų grupes: vieni, kone kiekviename kelio vingyje provokuoja automobilio slydimą, kiti – važiuoja į atokias aikštes, kur nesutiktų nė vieno kito automobilio ar pėsčiojo, ir bando perprasti slystančio automobilio valdymo principus. Vis dėlto, tiek vieni, tiek kiti yra pripažįstami kelių chuliganais, nors jų keliamas pavojus eismo saugumui gerokai skiriasi.

Net 85 proc. apklaustų autoklubo narių teigia, kad bene pagrindinė šios nedėkingos situacijos priežastis – įgūdžių lavinimui skirtų vietų trūkumas. Dažnu atveju įvairūs autodromai yra privačiose teritorijose, į kurias negali patekti bet kuris norintis, o jei tokia galimybė suteikiama – už kiekvieną pasivažinėjimo valandą tenka atseikėti ne kiekvienam įkandamą sumą – paslaugos mokestį. Tačiau ar tai reiškia, kad savo vairavimo įgūdžius gali lavinti tik pasiturintys?

Daugiau žinių - didesnis saugumas

Apklaustos dalyviai, baigę įvairias vairavimo akademijas, dalyvavę įvairiose lenktynėse, nuo paprasčiausio slalomo iki 1000 kilometrų lenktynių ar Dakaro maratono, sutaria, kad valdomo slydimo įgūdžiai iš tiesų turi teigiamos įtakos vairuotojo elgesiui ekstremaliose situacijose. 60 proc. apklaustųjų sutinka, kad žinodamas, koku principu vyksta automobilio slydimas vairuotojas gebės ir tinkamai į jį sureaguoti bei priimti teisingus sprendimus, o taip netgi išvengti eismo įvykių.

Žurnalistas ir įvairių lenktynių dalyvis Dainius Leonavičius teigia, kad vairavimo įgūdžių tobulinimas yra reikalingas kiekvienam vairuotojui. Jis neslepia, kad jam pačiam ne kartą tik

lenktynėse įgyta patirtis padėjo išvengti itin skaudžių įvykių kelyje, kurie, tikėtina, nepatyrusiam vairuotojui galėtų būti lemtingi.

„Nekalbu apie situacijas, kai yra važiuojama arti galimybių ribos ar išdykaujama, kalbu apie visiškai įprastas situacijas keliuose. Tenka pripažinti, kad ne tik nepatyrę, bet ir daug vairavimo patirties turintys vairuotojai patenka į nemalonas situacijas, tačiau esminis skirtumas yra tai, jog patyrusiems jos „kainuoja“ mažiau. Kodėl taip yra? Patyręs vairuotojas geba greičiau įvertinti jau prasidedančią nemalonią situaciją ir ją žymiai efektyviau išspręsti. Manau, kad valdomo slydimo mokymasis, jo principų supratimas ir motorikos išugdymas įprastose situacijose, kelyje padeda išvengti nevaldomo slydimo ir visų su tuo susijusių pasekmių“, – išvalgomis dalijasi D. Leonavičius.

Realūs įgūdžiai ar įsivaizdavimas

Tiesa, 85 proc. autoklubo narių atkreipia dėmesį, kad kiekvienas besistengiantis įkasti valdomo slydimo principus turėtų nepamiršti ir veiksmų, kurie galėtų padėti apskritai išvengti nenumatytų ir ekstremalių situacijų keliuose.

Vairavimo ekspertas ir žurnalistas Vitoldas Milius pabrėžia, kad įprastai dalyvaujant eisme automobilio slydimas reiškia, kad jau gerokai anksčiau buvo padaryta vairuotojo klaida, todėl labai svarbu, kad prieš mokydami suvaldyti slydimą, pirmiausia vairuotojai išmoktų, kaip jo apskritai būtų galima išvengti.

„Pirmiausia reikia stengtis nedaryti klaidų, visgi, jei jau per vėlu, turimi įgūdžiai tikrai gali tapti vieninteliu išsigelbėjimu iš ekstremalios situacijos. Tačiau vėlgi – nebūtinai. Valdomas slydimas yra tai, ko mokosi sportininkai ir tam jie nuolat treniruojasi, todėl nereikėtų manyti, kad kelis kartus slystantį automobilį suvaldęs vairuotojas sugebės tinkamai elgtis ir bet kokioje situacijoje kelyje. Žinoma, gebėjimas slydimą valdyti visada bus geriau nei tokių įgūdžių neturėjimas, tačiau tam, kad būtų pasiekta reali nauda, svarbu įgūdžius nuolat tobulinti bei tai daryti ne gatvėse“, – aiškina V. Milius.

Ypač svarbi atskirtis

Žurnalistai, saugaus eismo ir kiti ekspertai sutaria, kad savo gebėjimų ir automobilio galios demonstravimas bendro naudojimo keliuose neturėtų būti propaguojamas, tad ir už chuliganišką vairavimą skiriamos baudos turi būti atitinkamos. Vis dėlto, 71 proc. apklausoje dalyvavusių specialistų teigia, kad adekvačiai automobilio valdymo įgūdžius lavinantiems, sąmoningai sprendimus priimančioms, riziką įvertinantiems ir nuošaliuose aikštelėse besivažinėjančioms vairuotojams dalinamos baudos yra gerokai per didelės. Autoklubo nariai

tikina, kad reikėtų nubrėžti aiškią ribą, kuri atskirtų, kas yra tikrasis kelių chuliganas, o kam vertėtų pasiūlyti saugią vietą įgūdžių lavinimui.

Tiesa, neretai teigiama, kad valdomo slydimo pagrindus turintys vairuotojai keliuose elgiasi drąsiau, o dėl to sukelia pavojų ir kitiems eismo dalyviams. Vis dėlto asociacijos nariai tam nepritaria ir aiškina, kad turintys daugiau patirties dažnu atveju kaip tik gali geriau įvertinti, kokios įtakos turi skirtingos oro ir eismo sąlygos automobilio valdymui bei kur yra riba, kai automobilio padangų sukibimas su keliu tampa nebepakankamas.

Vis dėlto, Lietuvos žurnalistų autoklubo nariai pastebi, kad vairuotojai taip pat turėtų suprasti, jog iš teisų norint lavinti įgūdžius, to reikėtų mokytis kartu su specialistais, kurie galėtų iškart paaiškinti pagrindinius automobilio valdymo principus bei kaip išvengti ekstremalių situacijų, ar kaip elgtis jau į jas patekus. Specialistai teigia, kad labai svarbu, jog žmogus patekęs į nenumatytą situaciją ne gebėtų galvoti, kokius sprendimus reikia atlikti, o turėtų automatiškai suformuotą įprotį atlikti konkrečiai situacijai reikalingus teisingus veiksmus.

